

SOSYAL BİLGİLER 5

ÇEVREMİZDEKİ GÜZELLİKLER

Konu + Soru + Ders Notu

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni

- **Ülkemiz ilkçağlardan beri yerleşme yeri olarak kullanılmış ve ülkemiz toprakları üzerinde birçok uygarlık kurulmuştur.**

Bunda;

- ✓ **Ülkemizin uygun bir iklime sahip olması,**
 - ✓ **Göç ve ticaret yolları üzerinde olması**
 - ✓ **Su kaynaklarının bol olması,**
 - ✓ **Topraklarının verimli olması,**
- etkili olmuştur.

- Ayrıca ülkemiz doğal varlıklar ve tarihi eserler bakımından çok zengindir.

Doğal varlık: Doğada insan eli değmeden kendiliğinden oluşan ve gezip görülecek özellikte olan coğrafi oluşumlardır. **Deniz, dağ, mağara, şelale, göl** vb.

- Doğal varlıklar doğada var olan coğrafi unsurlardır. Oluşumunda insanların etkisi yoktur, kendiliğinden oluşurlar. Yurdumuz doğal varlıklar bakımından oldukça zengindir.

Ülkemizdeki Doğal Varlıklardan Bazıları

- Ihlara Vadisi – Aksaray
- **Damlataş Mağarası – Antalya**
- Pamukkale Travertenleri – Denizli
- Manavgat Şelalesi – Antalya
- Saklıkent – Muğla
- **Kelebekler Vadisi – Muğla**
- Manyas Kuş Cenneti – Balıkesir
- Abant Gölü – Bolu
- Yedigöller Milli Parkı – Bolu
- **Peri Bacaları – Nevşehir**
- İnsuyu Mağarası – Burdur
- Cennet-Cehennem Mağaraları – Mersin

Tarihi Eser: Geçmiş uygarlıklardan kalan kalıntı ve mimari eserlere verilen genel bir addır. **Malabadi Köprüsü, Galata Kulesi.**

Tarihi mekân: Geçmişte yaşamış insan topluluklarına ait kalıntıların bulunduğu yapı ve alanlara **tarihî mekân** adı verilmektedir. **Safranbolu Evleri, Çatalhöyük Antik Kenti** gibi.

Tarihi nesne: Geçmişten bizlere kalan ve tarihî değer taşıyan eşyalar **tarihî nesne** olarak adlandırılır.

Arkeolojik kazılar sonucu bulunan **kılıç, vazo, takı, tarım aletleri** gibi eşyalar tarihî nesnelere örnektir. Tarihî nesneler taşınabilir oldukları için müzelerde koruma altına alınır.

Bilgi: **Tarihi eserler** kendi aralarında; **tarihi mekân**, **tarihi yapıt** ve **tarihi nesne** olarak da adlandırılırlar. Ancak genel olarak tarihi eser olarak sorulurlar. Eğer ayrıntıya girilmişse, verilen eseri bu alanlardan biriyle ilişkilendirmek gerekir.

Örneğin, geçmiş uygarlıklardan kalan bir madeni para(sikke) bir tarihi nesnedir. **Çanakkale Şehitler Anıtı bir tarihi yapıttır. Topkapı Sarayı bir tarihi mekândır.**

Tarihi Eserler;

- **İnsanlığın ortak mirasıdır.**
- **İnsanlar tarafından oluşturulmuşlardır.**
- **Genellikle koruma altına alınmışlardır.**

Yurdumuz ilk çağlardan beri birçok medeniyete ev sahipliği yaptığı için, ülkemiz tarihi eserler bakımından çok zengindir.

Ülkemizdeki Tarihi Eserlerden Bazıları

✚ **Sultanahmet Camii – İstanbul**

✚ **Topkapı Sarayı – İstanbul**

✚ **Selimiye Cami – Edirne**

✚ **Yeşil Türbe – Bursa**

✚ **Efes Antik Kenti – İzmir**

✚ **Nemrut Harabeleri – Adıyaman**

✚ **Artemis Tapınağı – İzmir**

✚ **Sümela Manastırı – Trabzon**

✚ **Aspendos Tiyatrosu – Antalya**

✚ **Apollon Tapınağı – Aydın**

✚ **Troya Antik Kenti – Çanakkale**

✚ **Balıklı Göl – Şanlıurfa**

✚ **Zeugma Antik Kenti – Gaziantep**

✚ **Ani Harabeleri – Kars**

✚ **Safranbolu Evleri – Kastamonu**

✚ **Çatalhöyük – Konya**

✚ **Alacahöyük – Çorum**

✚ **İshakpaşa Sarayı – Doğubeyazıt
(Ağrı)**

➤ Dünyadaki doğal varlıklar ve tarihi eserler tüm insanlığın ortak mirası olduğu için **UNESCO** (Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Teşkilatı) tarafından koruma altına alınmışlardır.

➤ **Ülkemizde dünya mirası listesine alınan eserlerden bazıları şunlardır:**

- **İstanbul'un Tarihi Alanları**
- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)
- **Hattuşa (Boğazköy - Çorum)**
- Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)
- **Troya Antik Kenti (Çanakkale)**
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)
- **Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)**
- Pamukkale-Hierapolis (Denizli)

SORU 1

Aşağıdakilerden hangisi doğal varlıktır?

- A)** Çeşme
- B)** Mağara
- C)** Kervansaray
- D)** Cami

SORU 2

Aşağıdaki ögeler hangi ilimize aittir?

I. TBMM

II. Anadolu Medeniyetleri Müzesi

III. Anıtkabir

A) İstanbul

B) İzmir

C) Ankara

D) Sivas

SORU 3

Geçmişte yaşamış insan topluluklarının kalıntılarının bulunduğu, önceki dönemde yaşamış insanlardan kalan yapı ve alanlara tarihî mekân ve eserler adı verilir.

Aşağıdakilerden hangisi bir tarihî eser değildir?

- A) Mevlâna Türbesi
- B) Anadolu Hisarı
- C) Cennet ve Cehennem mağaraları
- D) Sultan Ahmet Camii

SORU 4

Pınar

Merhaba arkadaşlar, ben Pınar. Okullar kapandı ve yaz tatili başladı. Tatilde önce, amcamın yaşadığı Nevşehir'e, oradan da Balıkesir'e gideceğiz.

Buna göre, Pınar'ın gideceği şehirlerde sırasıyla aşağıdaki hangi yerleri gezmesi beklenir?

- A) Düden Şelalesi – Ölü Deniz
- B) Peribacaları – Manyas Kuş Cenneti
- C) Aspendos Tiyatrosu – Sümela Manastırı
- D) Artemis Tapınağı – Perge Antik Kenti

SORU 5

Aşağıdaki ögeler size hangi ilimizi çağrıştırıyor?

- I. Perge Antik Kenti
 - II. Alanya Kalesi
 - III. Aspendos
 - IV. Düden Şelalesi
- A)** Adana
B) Elazığ
C) Antalya
D) Sinop

SORU 6

Aşağıdaki ögeler size hangi ilimizi çağırıştırıyor?

- I. Selimiye Camii
- II. Uzunköprü
- III. Kırkpınar güreşleri
- IV. Kakava Şenliği

- A)** İstanbul
- B)** Bursa
- c)** Denizli
- D)** Edirne

SORU 7

Gizem Öğretmen'in örneklerini tahtaya Yazdığı konunun başlığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Doğal Varlıklar
- B)** Tarihî Mekânlar
- C)** Tarihî Nesneler
- D)** Mesire Alanları

SORU 8

Aşağıdaki ögeler size hangi ilimizi çağrıştırıyor?

I. Aşık Veysel şiirleri

II. Kangal köpeği

A) Ankara

B) Kırşehir

C) Sivas

D) İstanbul

CEVAPLAR

1-B 2-C 3-C 4-B 5-C 6-D 7-A 8-C

ABONE OLUN

**BİZ SOSYAL BİLGİLER
BİZ YAYINLARI**

Hazır mısınız?

Etkinlikli Konu Özetli Soru Bankası

Dijital sunu, oyunlar ve ders notu

2020 – 2021 Eğitim Öğretim Yılı

Erkan İsanmaz – Şeyhmus Yüce – Yavuz Yıldız – Zeki Doğan – Murat Saat

Zeki DOĞAN – Sosyal Bilgiler Öğretmeni